

УДК 334.735

Гринюк Н.А.

канд. екон. наук, доцент, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава

РОЗВИТОК СФЕРИ ТУРИЗМУ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ КООПЕРАТИВНІЙ МЕРЕЖІ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Потужним напрямом соціально-економічної інтеграції є кооперативна співпраця. Не зменшуючи досягнень розвитку кооперативних галузей третинного сектора, слід відзначити великий потенціал міжнародної кооперативної взаємодії саме у сфері туризму, яка на сьогодні розвивається більш успішно і динамічно, ніж інші галузі економіки.

Підтвердженням важливості і актуальності розвитку цієї галузі кооперативного сектору є діяльність Міжнародної асоціації туристичних кооперативів (TICA) – структурного підрозділу Міжнародного кооперативного альянсу, головним завданням якого є сприяння розвитку туристичної галузі за рахунок розширення міжкооперативних зв'язків системи [1]. Основними функціями TICA є:

– створення рекламного продукту щодо переліку туристичних послуг, які надають організації-члени TICA;

- сприяння підвищенню якості туристичних, послуг які надають організації-члени ТІСА;
- інформування кооператорів-туристів про заходи кооперативного руху в країні подорожування;
- розвиток міжкооперативних зв'язків;
- організація консультативних заходів та сприяння розвитку організацій-членів ТІСА;
- організація міжнародних проектів співпраці членів ТІСА;
- проведення семінарів, тренінгів для співробітників організацій-членів ТІСА.

Розвиток туристичної індустрії став одним із пріоритетних напрямів діяльності європейської кооперативної мережі EUROCOOP [2]. Впродовж останніх десятиліть в більшості європейських країн-членів EUROCOOP динамічно розвивається кооперативний зелений туризм (Польща, Німеччина, Австрія, Франція, Італія, Іспанія), утворюються і розвиваються кооперативні туристичні агентства (Франція, Австрія), розбудовуються кооперативні готельно-туристичні і оздоровчі комплекси (Болгарія, Італія, Австрія) [3].

Економічні системи більшості європейських країн досить подібні українській, тому позитивні тенденції в їх кооперативному русі доцільно застосовувати і в Україні. Враховуючи членство України в EUROCOOP роль такого співробітництва кооперативних організацій України та країн ЄС особливо зростає з огляду на євроінтеграційні пріоритети України. В зв'язку з цим, досить перспективними для кооперативного сектору національної економіки є запровадження і подальший розвиток відносно нових для системи споживчої кооперації видів послуг: посередницьких, консультаційних, туристичних, інформаційних, страхових тощо.

Сьогодні кооперативний сектор економіки України знаходиться на стадії транзитивних змін і відображає радикальні перетворення як в економіці країни, так і в державі в цілому. Дослідження особливостей цих процесів дозволяють сформулювати ключові аспекти місії національної кооперації в сучасних

умовах: з одного боку, вирішення внутрішніх економічних і соціальних проблем споживчого ринку; з іншого – використання потенціалу міжнародної кооперативної інтеграції як доповнювальної моделі інтеграції та глобалізації.

Головними перспективними напрямками участі національних кооперативів в розвитку сфери туризму в європейській кооперативній мережі повинні стати:

I. Розробка проектів міжнародної співпраці українських кооперативів з кооперативними організаціями і кооперативами країн ЄС:

- у формі спільних підприємств із залученням зарубіжного досвіду та іноземного капіталу, використання франчайзингових або лізингових операцій;
- створення і розвиток туристичної інфраструктури шляхом об'єднання зусиль споживчого товариства (з мережею торговельних, виробничих об'єктів і закладів громадського харчування), туристичних баз та відпочинкових комплексів регіону.

II. Співпраця у розвитку сфери зеленого туризму, в тому числі:

1. Екотуризму: гірського, кінного, велосипедного туризму:

- запровадження для кооператорів системи обслуговування (пластикові абонементи на різні послуги);
- розробка маршрутів різної складності;
- розробка тематичних туристичних маршрутів (залежно від особливостей і історичного минулого території або країни подорожування);
- створення інфраструктури для сімейного відпочинку кооператорів (рибне, мисливське господарство).

2. Етнотуризму: відродження народних промислів і ремесел, тематичних етнофестивалів тощо:

- організація тематичних етнофестивалів (свято галушки, вина, борщу, сиру тощо);
- організація і проведення культурно-освітніх і розважальних заходів;
- відродження і розвиток народних промислів і ремесел не тільки як шлях збереження культурної спадщини своїх регіонів (кераміка, вишивка,

лозоплетіння, гончарство, килимарство, ткацтво), а й створення робочих місць, модернізація культурного середовища регіонів;

- реклама туристичного потенціалу регіону діяльності кооперативної організації.

III. Участь у формуванні і розвитку туристичних єврорегіонів – як просторової форми організації транскордонного кооперативного співробітництва (наприклад, з Польщею, Угорщиною):

- запровадження і розвиток співробітництва на компактно розташованих територіях зі спільним туристичним ресурсом, які спроможні забезпечити розвиток господарюючих суб'єктів із системоутворюючими зв'язками;

- відродження спільної культурно-історичної спадщини, що може стати фундаментом співпраці в розвитку рекреаційного, пізнавального, культурного, наукового, ділового туризму;

- можливості організації спільних ярмарок, виставок, бізнес-зустрічей, наукових семінарів, конференцій.

Варто зазначити, що для обґрунтування проектів кооперативного співробітництва діє програма «Interreg», яка фінансується фондами ЄС (деякі з проектів безпосередньо присвячені сфері туризму).

Участь українських кооперативних організацій в розвитку сфери туризму європейської кооперативної мережі сприятиме позитивному впливу на розвиток інших галузей кооперативного сектора (торгівлі і послуг, громадського харчування, транспорту), соціально-економічному розвитку регіонів, підвищенню зайнятості населення, збільшенню надходжень до бюджетів різних рівнів, підвищенню інвестиційної привабливості регіонів.

Розвиток міжнародного туризму в європейській кооперативній мережі створить підґрунтя для розширення культурних зв'язків, ринкових відносин і міжнародного співробітництва в цілому.

Список використаних джерел:

1. International Association of Cooperative Tourism (TICA). URL: <http://www.uia.org/s/or/en/1100036787> (дата звернення: 02.11.2024).
2. EUROCOOP. URL: <http://www.eurocoop.coop> (дата звернення: 02.11.2024).
3. Report of International Cooperative and Associative Tourism Organization to the General Assemble. ICA Review, Vol. 91 No. 2 URL: <http://www.coop.org> (дата звернення: 02.11.2024).